

Studijų ir mokslo išteklių plėtra

Svarbiausi bibliotekos metų uždaviniai – užtikrinti Universiteto bendruomenės nariams efektyviai veikiančią informacinę infrastruktūrą koronaviruso pandemijos sąlygomis, toliau aktyviai dalyvauti mokslinėje komunikacijoje, atvirojo mokslo iniciatyvose, išgeneruoti artimiausių metų strateginius tikslus.

Bibliotekos dalyvavimas tiek skleidžiant atvirosios prieigos idėjas, tiek įgyvendinant konkrečias veiklas, 2020-aisiais atnešė apčiuopiamų rezultatų. Patvirtintos Vytauto Didžiojo universiteto atvirosios prieigos prie mokslinių publikacijų ir mokslinių tyrimų duomenų gairės (Rektorius 2020-10-02 įsakymas Nr. 517. Jose paskelbti Universiteto atvirosios prieigos principai, kurių turi laikytis mokslininkai ir tyrėjai, už viešąsias lėšas įvykdę mokslo tyrimų ir sklaidos projektus. Įgyvendinant atvirojo mokslo politiką, toliau plėtota VDU Mokslo valdymo informacijos sistema (VDU CRIS). Sistemos Publikacijų duomenų bazėje sukaupta per 65 tūkst. publikacijų įrašų, beveik 30 tūkst. e. dokumentų: knygų, žurnalų straipsnių, studijų baigiamųjų darbų (ETD) ir kitų dokumentų, per 80 proc. kurių yra atvirai prieinami. Parengta beveik 600 mokslininkų profilių su detalio informacija apie jų mokslinę produkciją ir veiklą, beveik 300 projektų aprašymų bei 176 padalinių profiliai. Pradėti kaupti ir saugoti pirmieji mokslinių tyrimų duomenys, sudarant galimybę visiems vartotojams nemokamai, lengvai ir patogiai juos pasiekti per VDU CRIS. Nuo 2020 m. talpykloje pradėti kaupti ir saugoti bakalauro darbai, taip pat į talpyklą perkelti 2007 ir vėlesniais metais apginti visi studijų baigiamųjų darbų elektroniniai dokumentai (per 13 tūkst.) iš susijungusių universitetų (ASU, LEU, VDU). Taigi, vienoje vietoje sukaupiti visi Universiteto ETD. VDU CRIS panaudos statistika rodo didžiulį susidomėjimą ja tiek Lietuvoje, tiek užsienyje (peržiūrėta ir atsisiųsta per 1,9 mln. dokumentų).

Bibliotekos fonde 2020 m. sukaupta 1,8 mln. (1 803 341) dokumentų. Bibliotekos įsigytų informacijos išteklių kiekis išaugo 9,2 proc. palyginti su 2019 m. (2020 m. – 675 388 vnt.; 2019 m. – 618 234 vnt.). Prenumeruota 61 licencijuojama duomenų bazė. Vienam studentui teko per 192 bibliotekos dokumentai (2019 m. – 189). Ataskaitiniais metais vartotojai atliko apie 2,5 mln. informacijos išteklių paieškų ir peržiūrų, atsisiųsta apie 3,3 mln. visateksčių dokumentų (2019 m. – 1,4 mln.). Taigi, pandemijos sąlygomis daugiau kaip 2 kartus išaugo e. dokumentų skaitymas. Vidutiniškai vienas studentas atsisiuntė ir skaitė 356 e.dokumentus. Bibliotekos darbuotojai, negalėdami visa apimtimi vykdyti kontaktinių mokymų, parengė 10 nuotolinių vaizdo paskaitų apie bibliotekos paslaugas, informacijos išteklių prieigą ir paiešką, teisingą šaltinių citavimą studijų ar mokslo darbuose. Sumažėjus fizinių apsilankymų bibliotekoje galimybei (per 91 tūkst.), 2020 m. užregistruota per 367 tūkst. (367 866) virtualių vartotojų apsilankymų bibliotekos interneto svetainėje ir kitose bibliotekos sukurtose ir administruojamose svetainėse. Galima teigti, kad 2019 m. vartotojų fizinių apsilankymų bibliotekoje skaičių (per 295 tūkst.) 2020 m. pakeitė virtualūs vartotojų apsilankymai. Nuo ataskaitinių metų dokumentams aprašyti pradėtas naudoti naujas katalogavimo standartas RDA (Resource Description and Access), pritaikytas skaitmeninei erdvei ir vartotojų poreikiams. Visi bibliotekos katalogo įrašai (400 tūkst.) sukonvertuoti pagal naujas taisykles.

Ataskaitiniais metais pasirašyta sutartis dėl bibliotekinės informacijos sistemos (eksploatuojamos per 20 m.) atnaujinimo į naujos kartos bibliotekinių paslaugų platformą, veikiančią debesų kompiuterijos pagrindais, kuri bibliotekai užtikrins galimybę efektyviai organizuoti ir valdyti įsigyjamus ar prenumeruojamus elektroninius bei skaitmeninius išteklius, kurie sudaro per 90 proc. kasmet bibliotekos įsigyjamų leidinių. Tai turės didelės įtakos ne tik tradicinių studijų organizavimo kokybei bet ir Universitete organizuojamoms nuotolinėms studijoms.